

tydning, at der dér, hvor Lovgivningsmagten og Regeringsmagten lader Domstolene have deres Omraade ubeskaaret, ogsaa er Sikkerhed for, at Domstolene paa-kender Sagerne upartisk og ganske uafhængigt af Administrationen og partipolitiske Indflydelser. For at dette Maal kan naas, anser jeg det — som det ærede Medlem Hr. Rytter har gjort opmærksom paa — for at være af største Betydning, at Domstolens og navnlig den øverste Domstols fuldkomne økonomiske Uafhængighed sikres. I mine Øjne burde Højesteretsassessorer, den dømmende Myndigheds øverste Ihændehavere, ikke lønnes ringere end Regeringsmagtens øverste Ihændehavere, Ministrene. Men for yderligere at faa Garanti for den øverste Domsmyndigheds Uafhængighed og Autoritet overfor Befolkningen, overfor den offentlige Mening, mener jeg, at det netop under en saadan Udvikling som den, vi staar i paa det retslige og lovgivningsmæssige Omraade, er af voksende Betydning, at den øverste Domstol — som har en retsskabende Opgave i Lighed med den lovgivende Myndighed, nemlig paa alle de Omraader, hvor Lovgivningsmagten ikke ved Lov har kunnet træffe Dispositioner, give Regler for de forskellige Retstilfælde, som forekommer —, med Hensyn paa denne retsskabende Opgave kommer til at fælde sine Domme, saaledes at de virkelig er vejledende ikke blot for Sagførere og for Parter og for juridiske studerende, men er saa klare og omfattende, at de for Menigmand indeholder en tydelig Anvisning med Hensyn til, hvorledes Lovene skal fortolkes, og hvorledes man dér, hvor der ikke direkte er Mulighed for en Fortolkning af Lovene, ved Analogi og ved Anvendelse af gængse Retsgrundsætninger og Forholdets Natur skal supplere Lovene. Og for at hele denne retsskabende Virksomhed, som paa hviler Domstolen, og som er en af Højesterets fornemste Opgaver, kan faa de bedst mulige Vilkaar at udfolde sig under, mener jeg som de fleste af de ærede Talere, der har haft Ordet, at det er overordentlig ønskeligt, at Højesteret voterer offentligt.

For en halv Snes Aar siden førtes der en skarp Polemik i „Ugeskrift for Retsvæsen“ mellem afdøde Professor Grundtvig og Højesteretspræsident Niels Lassen om Formuleringen af Højesteretsdommens Præmisses. Grundtvig hævdede — efter min Formening med Rette — det Synspunkt, at Højesteretsdommens Præmisses var alt for snævre, var holdt i alt for almindelige og vage Vendinger til, at de gennemgaaende gav den Retsvejledning og fik den rets-

skabende Betydning, som de burde have. Jeg ser, at det ærede Medlem Hr. Axel Møller mener, at der paa dette Punkt er foregaaet en Strømkæntning. Jeg tør ikke sige, hvorvidt dette er Tilfældet, for jeg har selvfølgelig ikke fulgt de Spørgsmaal nær saa nøje, som han har fulgt dem og kunnet følge dem, men jeg vil dog mene, at i mangfoldige Principssager og navnlig Principssager af stor økonomisk Betydning eller Sager, hvor partipolitiske Interesser kaster deres Slagskygge ind over Proceduren, er Højesteret i høj Grad tilbøjelig til at vige udenom, at træffe sin Afgørelse saa knebent som muligt, saa „orakelmæssigt“ som muligt, som det stod forleden i et Hovedstadsblad. Men det er jo ikke Meningen med Højesteret, at den i de store Principssager og netop i de Principssager, som sætter Sindene mest i Bevægelse, som mest optager den offentlige Mening, skulde være Orakel. Tværtimod, netop i saadanne Sager er det Højesterets Opgave at give saa klare og udtømmende, saa letfattelige Begrundelser som muligt for sit Syn paa den paagældende Retssag. Offentlighed vil saa langt fra i mine Øjne svække Rettens Autoritet fremfor den hemmelige Votering og desædvanlige, i almindelige Vendinger holdte Præmisses, at tværtimod det omvendte vil være Tilfældet. Saa snart det drejer sig om Sager af den Betydning og den Karakter, jeg her har skitseret, er der ofte ude i Befolkningen en Tvivl om, hvorvidt Højesteret nu ikke søger i det Omfang, det er muligt, at unddrage sig Offentlighedens Kritik, at gøre sit Ansvar, det tunge Ansvar, der hviler paa den, saa let, som det paa nogen Maade er lovmedholdelig muligt, medens Højesterets Opgave jo netop skulde være at gaa løs paa Vanskelighederne og overvinde dem. Naar Almenheden saa Voteringerne, vilde den paa den ene Side forstaa, hvor overordentlig vanskeligt et Retsspørgsmaal i mange Tilfælde er. Den vilde maaske faa Sider af Sagen at se, som den ellers ikke fik at se, den vilde se, hvor varsom man skal være med at dømme, ikke blot at dømme Medmennesker, men at dømme i Sager, naar man ikke har alle de Forudsætninger, hele det Overblik, der skal til for at kunne fælde en saa retfærdig Dom, som det er menneskeligt muligt. Naar Befolkningen saa Landets mest ansete Jurister aabent, ærligt og uforbeholdent rede-gøre for deres Syn paa de store retslige Principsspørgsmaal, tror jeg, at paa den ene Side Almenhedens Respekt for Doms-magtens Betydning, paa den anden Side Erkendelsen af Retsproblemernes Vanskelighed og Nødvendigheden af at være var-